

Stichting **Vogelwerkgroep**
Oost-Veluwe Apeldoorn

Broedvogelinventarisatie **Ugchelsche bos - 2008**

Middenweg

samengesteld door
R.C.L. Versteeg

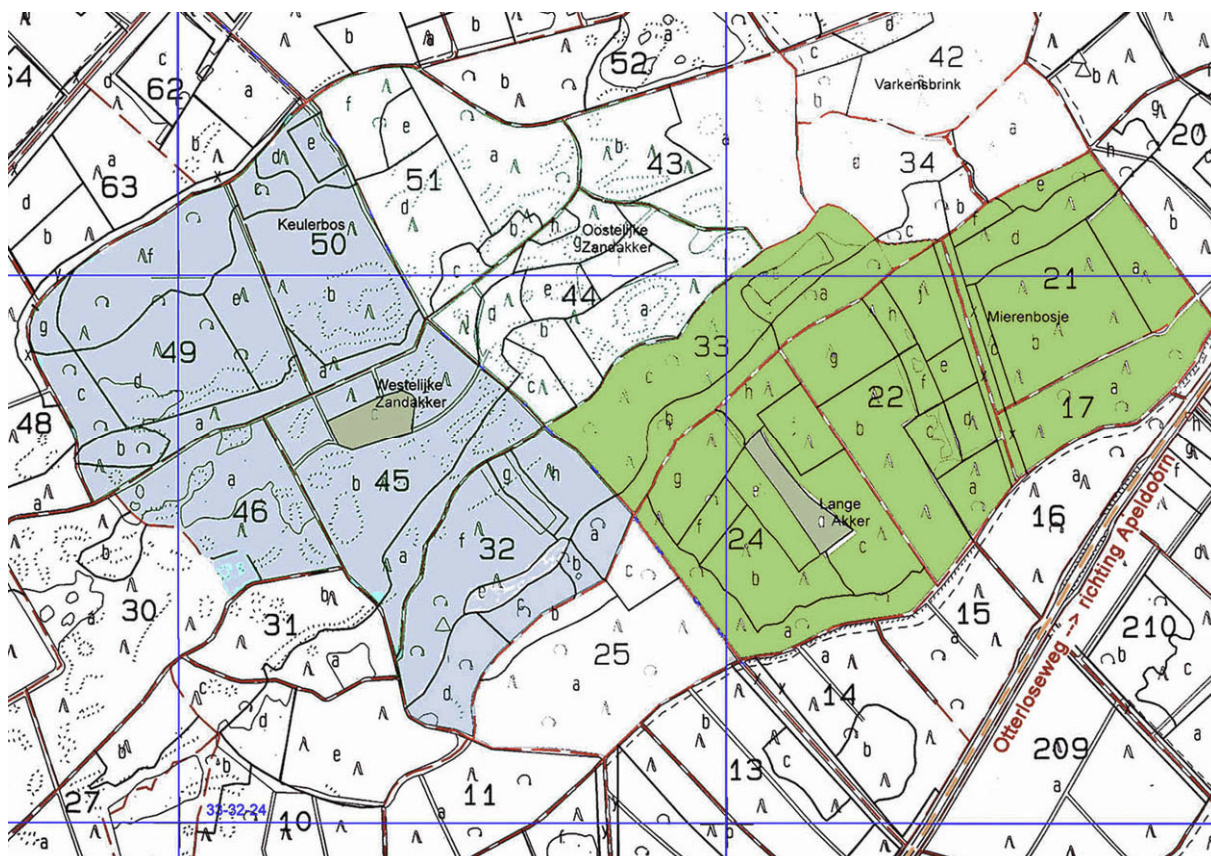
1.0	Inleiding	-	pagina	3
2.0	Veldwerk	-		4
2.1	Interpretatie, verwerking en soorten			
3.0	De waarnemingen	-		5
3.1	Overzicht van alle waargenomen soorten			
3.2	Soorten zonder territoria	-		6
3.3	Soorten met vastgestelde territoria		niet in deze samenvatting	
4.0	Uitwerking per ecogroep		niet in deze samenvatting	

1.0 Inleiding

In de beginjaren 2000 en 2002 hebben wij alleen een selectie van soorten geteld.. Vanaf 2003 werden echter alle voorkomende soorten geïnventariseerd. In 2001 hebben wij niet geteld in verband met MKZ.

Het gebied

Het gebied (gekleurd op de kaart) ligt aan de noordwestkant van de Otterloseweg en is globaal gesitueerd tussen 'het Leesten' en de 'Hoog-Buurlose heide'. Uit praktische overwegingen is het gebied opgedeeld in twee delen (west en oost). Het totaal bestaat uit bos, waarin verschillende bostypen voorkomen. Beide delen hebben een oppervlakte van ca. 60 ha. De totale oppervlakte van ca. 120 ha. en de daaruit volgende bezoekfrequentie van 1x per veertien dagen per deelgebied kan tot beperking hebben geleid ten aanzien van de volledigheid van de waarnemingen. (Immers, voor vergelijkbaar gemengd bosgebied is de aanbevolen oppervlakte 20-30 ha. en in een kleiner gebied kan er fijnmaziger geteld worden).

de beide bosdelen west(blauw) en oost(groen)

2.0 Veldwerk

Het veldwerk is uitgevoerd door Vogelwerkgroep Oost-Veluwe te Apeldoorn.

Vaste telgroep: Adri van Dalen, Annelies van Hattem, Annemarie Post, Rob Versteeg

2.1 Interpretatie en verwerking

De beide deelgebieden (oost en west) werden apart om de veertien dagen op broedvogels geïventariseerd. Enkele malen werden de deelgebieden gecombineerd meer globaal geteld. Het een en ander gebeurde conform onderstaand bezoekschema. Binnen de twee afzonderlijke bosdelen werd steeds volgens een vaste route gelopen, wisselend van volgorde en/of startpunt. Er werd gebruik gemaakt van de bestaande paden, behalve in de percelen 22, 24, 46 en 49. (zie kaartje op vorige pagina), waar op enkele plekken afgeweken werd van de normale paden, doch ook steeds volgens een vaste route. Perceel 50 (voormalige kapvlakte) is inmiddels dermate begroeid dat we daar in tegenstelling tot de jaren tot en met 2006 niet meer buiten de paden door het perceel konden lopen. Daarbij is dit perceel ook erg in trek bij teken, die wij het liefst willen mijden.

Gecombineerd bosdeel oost en west

08 februari (avondtelling):	19:00uur - 21:45uur	- Speciaal gericht op (bos)uilen.
20 februari (dagtelling):	08:00uur - 12:25uur	- Speciaal gericht op vroege soorten
29 februari (avondtelling)	19:00uur - 21:40uur	- Speciaal gericht op (bos)uilen.
30 mei (avondtelling):	21:55uur - 23:35uur	- Gericht op nachttactieve vogels.

Bosdeel oost (aan de kant van SBB)

1 19 maart	06:40 – 09:50uur
2 02 april	06:50 – 10:05uur
3 16 april	06.30 - 09.30uur
4 30 april	05:50 – 09:20uur
5 14 mei	05:30 - 09:00uur
6 28 mei	08:10 – 11:10uur
7 11 juni	05:00 – 07:50uur

Bosdeel west (aan de kant van de Hoog-Buurlose heide)

1 26 maart	06:10 – 09:25uur
2 09 april	06:30 – 09:55uur
3 23 april	06.05 – 09.30uur
4 07 mei	05:35 – 09:05uur
5 21 mei	05:11 - 08:30uur
6 04 juni	07:55 – 11:30uur
7 18 juni	04:55 – 07:30uur

De veldwaarnemingen werden op een gebiedskaart met een schaal van ca. 1 : 5000 genoteerd conform de verbeterde handleiding SOVON Broedvogel Monitor Project. (Handleiding Broedvogel Monitoring Project SOVON, van Dijk et al 2004) en achteraf op verzamelkaarten per soort overgezet. Deze vernieuwde handleiding is door ons gehanteerd vanaf het jaar 2005. Ten opzichte van de vorige handleiding (van Dijk et al 1996) is de nieuwe handleiding vooral 'meer to the point'. Wel zijn er enkele (SOVON: "slechts enkele") wijzigingen aangebracht in details van de interpretatiecriteria. Hiervan mag verwacht worden dat ze ten goede komen aan de nauwkeurigheid van de interpretatie. Bij de revisie is volgens SOVON dankbaar gebruik gemaakt van op- en aanmerkingen aan het adres van SOVON door vele waarnemers, coördinatoren en collegae.

Nadat de gegevens van alle bezoeken op deze wijze waren verwerkt, werd conform de criteria van de handleiding het aantal territoria van de betreffende vogelsoorten vastgesteld.

Op de in dit verslag getoonde verspreidingskaarten per soort zijn de vastgestelde territoria vervolgens handmatig op een computer ingebracht d.m.v. stippen. Er is niet gericht gezocht naar nesten en de stippen zijn in de regel in het centrum van de genoteerde vogelactiviteiten geplaatst, tenzij anders is vermeld. Van soorten waarvan het vermoeden bestond dat het territorium zich tot buiten het telgebied uitstrekte, zijn de stippen in de regel meer aan de rand van het gebied geplaatst. Bij de rapportage wordt rekening gehouden met een indeling per zogenaamde "ecologische soortengroep".*

* Zie het hoofdstuk: 4.0 uitwerking per ecologische soortengroep (niet in deze samenvatting)

3.0 De waarnemingen

3.1 Overzicht van alle waargenomen soorten

Onderstaand een overzicht met een vergelijking vanaf 2003, het jaar waarin we zijn begonnen met tellen van alle waargenomen soorten. Dit in tegenstelling tot de jaren 2000 t/m 2002 waar we een selectie van soorten inventariseerden. Gegeven is het totaal aantal vastgestelde territoria per soort.

territoria							territoria						
soort	2003	2004	2005	2006	2007	2008	soort	2003	2004	2005	2006	2007	2008
wespendief			0				tuinfluiter	2	5	7	5	5	4
havik		0			0		zwartkop	22	30	31	29	35	33
sperwer	0			0	0	0	fluiter	6	3	1	4	1	3
buizerd	0	1	1	1	1	0	tjiftjaf	15	26	12	12	17	13
boomvalk		0					fitis	13	19	17	20	16	13
slechtvalk				0			goudhaan	35	33	39	15	25	34
houtsnip	1	1	1	2	2	1	vuurgoudhaan		1	2	2	9	4
holenduif	3	4	7	6	6	5	grauwe vliegenvanger	2			2	3	3
houtduif	2	1	5	4	8	6	bonte vliegenvanger	1		3	1	2	1
zomertortel	1						staartmees	3	4	3	2	2	3
koekoek	1	1	1				glanskop	6	4	4	7	3	8
bosuil	2	3	6	4	4	4	matkop	4	6	2	2	4	2
ransuil					1	0	kuifmees	9	13	12	8	8	7
nachtzwaluw			1		1	1	zwarte mees	16	16	16	12	17	19
groene specht		1	1	2	2	2	pimpelmees	15	16	17	13	18	26
zwarte specht	2	2	3	2	3	3	koolmees	24	23	30	36	35	43
grote bonte specht	13	16	19	20	16	22	boomklever	11	8	15	9	15	17
kleine bonte specht	6	4	4	3	3	3	boomkruiper	23	28	24	27	29	31
boomleeuwerik			0				klapekster	0		0			0
boompieper	15	17	12	10	5	13	gaai	3	3	4	4	4	5
witte kwikstaart	0						zwarte kraai	0	1	0		0	0
winterkoning	36	38	29	40	43	45	raaf	1	1	1	0	0	0
heggenmus	7	11	8	6	2	5	vink	46	40	49	43	43	45
roodborst	25	31	35	37	37	42	groenling		1			0	
zwarte roodstaart				0			sijs		1				
gekraagde roodstaart					3	2	kruisbek	5	0	1		0	0
beflijster	0						goudvink	3	2	1	1	2	3
merel	12	13	22	21	21	19	appelvink	0	3	6	4	6	13
zanglijster	4	7	8	5	8	9	geelgors	1	5	4	2	2	2
grote lijster	3	3	2	2	2	1							
							aantal territoria, totalen:	399	446	466	425	469	515
							aantal soorten, totalen:	39	42	42	39	42	40

tabel 1 blanco: niet waargenomen
0: wel waargenomen, doch onvoldoende voor vaststellen territorium.

3.2 Soorten zonder territoria

Dit betreffen waarnemingen van soorten met op dat moment binding met het gebied, zowel binnen als buiten de datumgrenzen, waarvan de waarnemingen onvoldoende grond vormen voor het aannemen van territoria.

- **sperwer** - géén territorium
- fusieafstand: 500-1000 mtr.
- benodigde aantal geldige waarnemingen: 3, waarvan 2 binnen de datumgrenzen
- datumgrenzen: 01 maart - 15 juli (nest- en territorium indicierend of paar)
10 april - 15 juli (adult individu in broedbiotoop)

Ecologische groepsindeling

800	Bosvogels	bos
807	Havik-groep	roofvogels van bossen
921	Roofvogels	

habitatsoort: bos

Eénmaal waargenomen op 11 juni. Laag, vlak achter ons langsvliegend en klaarblijkelijk ter plaatse jagend. Er zijn echter minimaal drie waarnemingen vereist voor het vaststellen van een territorium, waarbij het jachtgebied ook zeer ruim is.

- **buizerd** - géén territorium
- fusieafstand: 1000 mtr.
- benodigde aantal geldige waarnemingen: 3, waarvan 2 binnen de datumgrenzen
- datumgrenzen: 1 februari - 15 juli (adult paar, nest- en territorium indicierend)

Ecologische groepsindeling

800	Bosvogels	bos
807	Havik-groep	roofvogels van bossen
921	Roofvogels	

habitatsoort: bos

Slechts een keer cirkelend waargenomen boven perceel 46 (zie kaartje pag. 3), waar in 2007 een nest werd ontdekt. Ook werd aan de rand van dit perceel tijdens een andere bezoekeronde een vliegveer van een buizerd gevonden.

- **ransuil**
- fusieafstand: 500 mtr.
- benodigde aantal geldige waarnemingen per territorium: 1 of 2
- datumgrenzen: 20 febr. - 20 juli (nest- en territorium indicierend) (1 wrn. voldoende)
15 mrt. – 20 juli (paar en/of volw. indiv. in broedbiotoop) (2 wrn. waarvan
1 binnen de datumgrenzen)

Op dezelfde plek als waar we vorig jaar twee waarnemingen deden (eenmaal 'zingende' man en eenmaal een paartje) troffen we nu op 18 juni 's ochtends vroeg zacht roepende naar we aannamen jonge ransuilen aan. Bij het uitwerken van de tellingen was er een korte discussie of dit als 'nestindicierend' kan kwalificeren, want dan zou één waarneming genoeg zijn voor het vaststellen van een territorium. (zie boven bij benodigde waarnemingen). We houden het echter op een twijfelgeval en het ontbreken van een tweede waarneming deed ons besluiten dit niet als broedterritorium te noteren. Meespeelt ook dat deze plek aan de rand van het gebied ligt. In werkelijkheid is het goed mogelijk dat we ze daar buiten deze ene waarneming gewoon gemist hebben. Volgend jaar (nog) beter opletten dus!

- **klapekster** - géén territorium
- fusieafstand 500 mtr.
- benodigde aantal waarnemingen: 1 (nest) of 2 waarvan één binnen de datumgrenzen
- datumgrenzen: 1 april - 30 juni (nestindicerend) en 1 mei - 30 juni (adult in broedbiotoop)

Ecologische groepsindeling

700	Bosrandvogels	bosranden, boomgroepen en open bos
702	Geelgorsgroep	open bos, bosranden, boomgroepen met kale zandige bodem
711	Bosrandstruweelvogels	bosranden en boomgroepen met struwelen
911	Rode lijst soorten	

habitatsoort: grote insekten, hagedissen, open, zandig bos

Op 20 februari konden we evenals in 2003 en 2005 op de heuvel van het Keulerbos weer een klapekster noteren. Natuurlijk betreft het een overwinterend exemplaar en het blijft altijd leuk om ze waar te nemen.

- **zwarte kraai** - géén territorium
- fusieafstand 300 mtr.
- benodigde aantal geldige waarnemingen: 2
- datumgrenzen: 01 mrt. - 30 juni (nest- en territorium indicierend / adult paar in broedbiotoop)

Ecologische groepsindeling

700	Bosrandvogels	bosranden, boomgroepen en open bos
703	Putter-groep	bomen en boomgroepen met struwelen, bosranden, (vrij) voedselrijk
711	Bosrandstruweelvogels	bosranden en boomgroepen met struwelen

habitatsoort: Bomen, cultuurgrond

(lichte tekst: gezien de aard van het onderzochte gebied is deze ecologische groep hier niet van toepassing)

Vrij regelmatig hoorden en/of zagen we overtrekkende zwarte kraaien en op 28 mei was er een zwarte kraai luidruchtig ter plaatse aanwezig in perceel 24, langs de Lange akker. Te weinig voor het vaststellen van een territorium.

- **raaf** - géén territorium
- fusieafstand 1500 mtr.
- benodigde aantal geldige waarnemingen: 2 binnen de datumgrenzen
- datumgrenzen: 15 februari - 31 mei (nest- en territorium indicierend, adult paar)

Ecologische groepsindeling

800	Bosvogels	bos
807	Havik-groep	roofvogels van bossen
911	Rode lijst soorten	

habitatsoort: aas

Enkele malen overvliegend waargenomen.

- **kruisbek** - géén territorium
- fusieafstand 500 mtr.
- benodigde aantal geldige waarnemingen per territorium: 2
- datumgrenzen: 1 jan. - 15 mei (nest- territorium indicierend, adult paar in broedbiotoop)

Ecologische groepsindeling

800	Bosvogels	bos
802	Kruisbek-groep	opgaand bos met naaldbomen

habitatsoort: naaldbomen

Eénlingen of kleine groepjes hebben we dit jaar wel af en toe waargenomen. Meestal overvliegend, of soms kortstondig aanwezig in een boomtop. Allen in het westelijk deel van het telgebied. Het grootste groepje dat we waarnamen telde tien exemplaren. Nooit was er sprake van enig territorium gedrag.

Stichting Vogelwerkgroep Oost-Veluwe - Apeldoorn